

Op 2 oktober 2020 zijn bij de raadsgriffie vragen binnen gekomen van mevrouw Margriet Visser-Voorn van de fractie Enschede Anders, de heer Jan Willem Elferink van de PVV, mevrouw Annelies Futselaar van de SP en de heer Erwin Versteeg van de Groep Versteeg gericht aan de voorzitter van de Raad op grond van ex artikel 35 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad. Het college van Burgemeester en Wethouders beantwoordt de vragen als volgt.

Even een opmerking vooraf. De inleiding en toelichting op de vragen zijn soms wat uitgebreid. Dit om iedereen mee te kunnen nemen in de casus. De naam van de heer Ardesch mag met zijn toestemming openbaar zijn.

Sinds ruim een jaar zijn meerdere raadsleden op zoek naar informatie en verklaringen rond de casus van de heer Ardesch.

Wij hebben vanaf het begin aangegeven dat wij dit doen om feitelijkheden achteraf te controleren en omdat de informatie die wij ontvangen over dit dossier, ons grote zorgen baart als het gaat over het feit of hier sprake is van Goed Bestuur en of de gemeente hierbij wel de basis op orde heeft.

De raadsfracties EnschedeAnders, PVV, SP en Groep Versteeg zijn van mening dat dit dossier veel vragen oproept. Wij zijn dan ook van mening dat het advies van de toenmalige klachtencommissaris om te komen tot een onafhankelijk feitenonderzoek bijzonder waardevol is en indien destijds was nagekomen, heel veel escalatie voorkomen had. Wij zijn van mening dat zo'n feitenonderzoek nog steeds van groot belang is.

De genoemde raadsfracties hebben, op advies van de griffier, in goede afstemming met de gemeentesecretaris en nadat het vonnis van de rechter definitief was geworden, op grond van ons recht op ambtelijke bijstand lange tijd getracht om een helder en compleet beeld te vormen van de feiten in dit dossier. In het bijzonder de beslissingen van de gemeente in de richting van de heer Ardesch.

Ondanks meerdere pogingen waaronder expliciete vragen naar documenten in het dossier, waarvan eerder gesteld is dat deze er zijn, hebben wij nauwelijks inzage in en afschriften van het betreffende dossier mogen ontvangen.

Wij hebben moeten concluderen dat er op veel gestelde vragen geen antwoord werd of kon worden gegeven. Dat in de bijeenkomst in november 2019 aangegeven werd dat er een mail aanwezig zou zijn, waarin de heer Ardesch afzag van een onafhankelijk juridisch feitenonderzoek. De toezegging werd gedaan dat de raadsfracties de mail konden ontvangen. Helaas is de mail, ook na herhaaldelijk opvragen, nog steeds niet overlegd...

Verder bleek uit de ambtelijke bijstand en dat vinden wij minstens zo onthutsend, dat het (bestuurlijk) dossier niet compleet is, niet conform de voorschriften is bijgehouden en niet goed (niet compleet) is gearchiveerd. Alleen al het feit dat ons is gebleken dat het gemeentelijk dossier sinds 2017 feitelijk door de gemeenteadvocaat wordt bijgehouden als procesdossier en er dus geen dossier meer in de organisatie wordt bijgehouden is zeer "verwonderlijk".

De raadsfracties kregen steeds te horen dat zij niet het procesdossier mochten inzien. Uiteindelijk mogen de raadsfracties onder geheimhouding en in aanwezigheid van de gemeenteadvocaat het procesdossier wel inzien. Maar wij vragen ons af: hoeveel van het dossier is nog geheim, gezien er al over de casus van Ardesch is gepubliceerd en de media waarschijnlijk veel stukken in hun bezit hebben.

Al met al moeten wij ook constateren dat het instrument van ambtelijke bijstand grenzen kent waar het raakt aan bestuurlijke verantwoordelijkheid. Om die redenen kiezen de raadsfracties voor het stellen van artikel 35 vragen.

Betreffende beantwoording schriftelijke vragen van mevrouw Margriet Visser-Voorn (Enschede Anders) c.s. inzake: Goed bestuur in casus zaak Ardesch.

Vraag 1. De toenmalige klachtencommissaris heeft in april 2017 op basis van de toen geldende verordening een "advies" uitgebracht dat in deze kwestie een onafhankelijk feitenonderzoek uitgevoerd zou moeten worden. Zij had geen "advies" moeten geven, want zij had mandaat van de raad om klachten zelfstandig af te doen. Waarschijnlijk heeft de toenmalige klachtencommissaris gedacht, (haar functie viel inmiddels onder het college per 10 april 2017) dat de nieuwe verordening, gelijktijdig met het aannemen van het raadsvoorstel waarbij de klachtencommissaris onder de verantwoordelijkheid van het college ging vallen was gepubliceerd. Dat was echter niet het geval, maar pas op 13 oktober 2017. Het onafhankelijk feitenonderzoek had er moeten komen, het "advies" was namelijk geen "advies" maar gezien de feitelijk geldende verordening een besluit!

Waarom heeft het college dit besluit bij nader inzien niet herzien en alsnog een onafhankelijk feitenonderzoek laten uitvoeren?

Reactie college:

Het college neemt afstand van de geschetste situatie in de inleiding bij de vraag. Navraag bij de klachtencommissaris leerde dat de gestelde uitgangspunten onjuist zijn. Zie bij vraag 7 voor verdere toelichting.

In het proces is in een vroegtijdig moment tussen partijen afgesproken geen feitenonderzoek te doen. Aangezien werd geconstateerd dat het puur om een financieel dispuut ging en de biedingen van partijen ver uit elkaar lagen, leek een onderzoek naar de feiten weinig zinvol. De gemeente achtte een formeel juridische beoordeling van de situatie zinvoller. Die heeft ten aanzien van het geschil met Wellinga ook plaatsgevonden middels een rechtsgang en een uitspraak van de rechter in deze.

Vraag 2. In de afgelopen maanden is ons de vragenstellers bij herhaling voorgehouden dat de heer Ardesch expliciet heeft afgezien van een onafhankelijk feitenonderzoek en dat daarvan een mail aanwezig is. Ons is de toezegging gedaan dat de raadsleden dit mailbericht zouden ontvangen.

Waarom heeft het college tot nu toe ondanks herhaaldelijk verzoek, het desbetreffende mailbericht van of namens de heer Ardesch niet doen toekomen aan de raadsleden?

Reactie college:

Ten aanzien van het uitgangspunt voor deze vraag is relevant dat bij het ambtelijk overleg is aangegeven, dat er een mail is waaruit blijkt dat de heer Ardesch zelf af zag van het onafhankelijk feitenonderzoek (niet: onafhankelijk juridisch feitenonderzoek). De aanname dat dit een mail van of namens de heer Ardesch zou zijn is onjuist. Het gaat om de mail van 8 juni 2017 van Rene van Kuilenburg aan de heer Ardesch. In deze mail worden de afspraken bevestigd die telefonisch zijn gemaakt op 7 juni 2017 tussen Van Kuilenburg en Ardesch. Onderdeel van die afspraken was dat er werd afgezien van het onafhankelijk feitenonderzoek omdat dit qua tempo en qua tegemoetkoming aan ieders belangen onvoldoende adequaat werd geacht door Ardesch.

In antwoord op vraag 2 is dus van belang dat de door de raadsleden gevraagde mail niet bestaat. Om die reden kan deze mail ook niet worden overlegd.

De mail van 8 juni 2017 van René van Kuilenburg aan Ardesch is in december 2019 aan de heer Elferink vertrouwelijk ter inzage gegeven op de griffie van de gemeente. Deze is ook gedeeld in het overleg op 17 juni j.l..

Vraag 3. In het afgelopen anderhalf jaar is meermaals gesteld dat het niet aan de raad is om zich actief te bemoeien met de kwestie Ardesch. Er wordt hier gewezen op het feit dat het om een zakelijk conflict zou gaan en dat de raad dan geen controlerende rol heeft. Maar ook dat het hier om een individuele kwestie gaat. En dat de raad zich niet hoort te bemoeien met individuele casuïstiek. De raadsfracties zijn het daar principieel mee oneens! Zelfs de wetgever hecht aan het recht van de individuele volksvertegenwoordiger, belangenbehartiger om burgers bij te staan blijkt wel uit het volgende citaat, uit de memo Individuele casuïstiek van 4 december 2017:

“Overigens heeft de bepaling (bedoeld wordt art.15 eerste lid gemeentewet) geen betrekking op situaties waarin burgers die bezwaar hebben tegen beslissingen of gedragingen van het college van B&W of de burgemeester, zich wenden tot leden van de raad ten einde advies en hulp te krijgen. Het behoort tot de specifieke taak van raadsleden, burgers in deze bij te staan of het college van B&W of burgemeester ter verantwoording te roepen.”

Als de wetgever bovenstaand standpunt huldigt, waarom zouden dan de hierboven beschreven argumenten van het college, steekhoudend en rechtmatig zijn in de zaak Ardesch

Reactie college:

Deze zaak betreft niet zozeer het vraagstuk van verboden handelingen (artikel 15 Gemeentewet) maar meer die van de wijze waarop en tot welke omvang het college de Raad actief informeert in het kader van diens taken. De uitgangspunten uit de gemeentelijke memo d.d. 4 december 2017 onderstrepen wij nog steeds. Het college controleren en een inwoner advies te geven zijn immers geen verboden handelingen. Het gaat ons meer om de balans in informatievraag en voorziening. Zoals wij ook hebben opgenomen in onze Nota invulling actieve informatieplicht d.d. 13 maart 2018. De Raad heeft recht op informatie die de Raad nodig heeft voor zijn taken. Het betreft een open norm. Het college stelt zich op het standpunt dat informatie over casuïstiek (rechtszaken) de Raad niet direct nodig heeft voor diens controlerende of kaderstellende taak (strategie, planning, control, wetgeving) en het ook niet wenselijk is dat het bestuurlijk verkeer en een privaatrechtelijk geschil hier teveel door elkaar gaan lopen (rolzuiverheid). Wat helaas niet in het genoemde citaat door de vragensteller wordt meegenomen is de vervolgoelichting van de wetgever “Indien een burger eenmaal zijn geschil heeft voorgelegd aan een rechtelijke of beroepsinstantie, kan verdere bijstand door raadsleden aan burgers de goede verhoudingen binnen de gemeente licht verstoren en als een verboden werkzaam zijn ten behoeve van de wederpartij van de gemeente in een geschil worden beschouwd”. Komt bij dat casuïstiek gepaard gaat met het vraagstuk bescherming van persoonsgegevens en de persoonlijke levenssfeer. Dat vraagt prudentie van ons allen. Informatie over casuïstiek verstrekt het college dan ook met grote terughoudendheid (en bij voorkeur mondeling en in een besloten setting). Alleen de Raad beslist uiteindelijk wat nodig is.

Vraag 4. Het college is op grond van art 160 gemeentewet bevoegd om namens de gemeente privaatrechtelijke handelingen te verrichten en ook namens de gemeente rechtsgedingen te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten. Wij hebben in de afgelopen maanden regelmatig gehoord van mailwisselingen, telefoongesprekken, informele overleggen, afstemming tussen ambtenaren en bestuurder(s), gesprekken met (vertegenwoordiger van) de heer Ardesch en vertegenwoordiging in deze kwestie van de gemeente door onze gemeenteadvocaat. Voor de verantwoording naar de raad achten wij het van groot belang dat wij kennis kunnen nemen van de bestuurlijke besluiten van het college in dit dossier en de onderliggende motieven.

Wanneer zijn er op welke onderdelen van dit dossier en op welke momenten daadwerkelijk besluiten genomen door het college en op welke agenda's en besluitenlijsten kunnen wij dit terugvinden?

Reactie college:

Het College oefent de bevoegdheid tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen niet rechtstreeks en zelf uit, maar heeft deze bevoegdheid in mandaat gegeven aan de verschillende afdelingen van de gemeente, zoals aan het Vastgoedbedrijf. In bepaalde gevallen worden de niet standaard privaatrechtelijke rechtshandelingen aangegaan op de voorwaarde van het besluit van het College tot instemming met die rechtshandeling. Daarnaast heeft het College bevoegdheid om in bepaalde gevallen een juridische procedure te starten in mandaat gegeven aan de gemeenteadvocaat.

Het College heeft geen besluiten genomen in dit dossier over:

- De huurovereenkomst met Wellinga Printsysteem B.V.;
- De correspondentie over en het voeren van overleg met Wellinga Printsysteem B.V. naar aanleiding van de ontstane huurachterstanden;
- Het inschakelen van een deurwaarder toen de huurachterstand van Wellinga Printsysteem B.V. structureel bleek;
- Het starten van een juridische procedure tegen Wellinga Printsysteem B.V. om betaling van achterstallige huur te verkrijgen;
- Het uitvoeren van het veroordelend vonnis van de Rechtbank tegen Wellinga Printsysteem B.V.

Vraag 5. Hierboven hebben wij al gesteld dat het bestuurlijk dossier niet in orde is. Een eenvoudige inzage kan niet gegeven worden, er is niet conform de richtlijnen gearchiveerd. Wel ligt er bij de gemeenteadvocaat een procesdossier. Of daar alle stukken inzitten blijft voor ons een vraag. Wel is expliciet gevraagd of de mail waarin Ardesch afziet van een feitenonderzoek in het procesdossier aanwezig is? De mail is niet aanwezig in het dossier... In het recente verleden is de gemeente meerdere keren door de inspecteur van de Archiefwet gewezen op gebreken in de kwaliteit van de archivering. Het IBT (interbestuurlijk toezicht) heeft op dit punt de code rood opgeleverd. Wij menen dat je als de gemeente zelf de basis in deze zin niet op orde heeft, maar wel rechtszaken voert tegen individuele burgers en ondernemers, er sprake is van meten met twee maten

Wat zijn de oorzaken dat het bedoelde dossier van de heer Ardesch niet op orde is?

Reactie college:

Genoemde mail bestaat niet. Zie ook antwoord op vraag 2.

Waarom is er niet conform wettelijke vereisten gearchiveerd?

In hoeverre raakt dit aan de eerdere kritiek van de archiefinspecteur en de opdracht om een inhaalslag te maken?

Reactie college: de archiefinspecteur heeft verbeteringsuggesties verstrekt over het kwaliteitssysteem rond archivering en de fysieke opslag. Dit heeft dus geen betrekking op deze casus.

Hoe kan het dat de gemeente zelf haar dossier niet op orde heeft, maar toch een rechtszaak is begonnen tegen de heer Ardesch?

Reactie college: Het procesdossier was wel degelijk op orde en op basis van dit dossier is de procedure gestart. In deze procedure is de gemeente overigens grotendeels in het gelijk gesteld. Indien het dossier niet op orde was geweest, dan was de rechtbank ongetwijfeld tot een ander oordeel gekomen

Waarom geeft het college aan dat er een mail is van de heer Ardesch waarin hij afziet van een onafhankelijk feitenonderzoek? Dit terwijl verschillende mails bij de gemeente bekend zijn, zie onderstaand, waar klip en klaar wordt aangegeven: of partijen schikken of het onafhankelijk onderzoek wordt uitgevoerd. Wegens de AVG zijn namen (behalve Ardesch) in onderstaande mail weggelaten

Reactie college:

Zie hiervoor het antwoord onder 2. Uit de door u toegevoegde mail blijkt dat de heer Ardesch de afspraak met Van Kuilenburg niet (juist) heeft gecommuniceerd met zijn advocaat

Vraag 6. In de brief van 22 juni 2018 vraagt de Nationale Ombudsman om een gemeentelijke reactie naar aanleiding van de klacht van de heer Ardesch, waarom de gemeente het “advies” voor een onafhankelijk feitenonderzoek niet wil opvolgen. In eerste instantie is de brief met vragen van de Nationale Ombudsman “zoek” geraakt. Maanden later na herhaald aandringen van de Ombudsman wordt de brief pas op 1 oktober 2018 beantwoord door de gemeente. In die brief geeft de gemeente aan dat als het minnelijk traject niet slaagt, alleen de gerechtelijke procedure zou resterend en dat de heer Ardesch daarmee akkoord is gegaan...

Waarom schrijft het college aan de Nationale Ombudsman dat de heer Ardesch akkoord gaat met een gerechtelijke procedure, terwijl er verschillende mails liggen van de advocaat van de heer Ardesch die het tegendeel bewijzen, namelijk : of de partijen schikken de zaken of het door het klachtencommissaris bevolen onafhankelijk onderzoek moet worden uitgevoerd.

Graag ontvangen wij het bewijs dat de heer Ardesch akkoord ging met een gerechtelijke procedure.

Reactie college:

Zie hiervoor de beantwoording van de vragen 2 en 5. Uit de mail van de advocaat van Ardesch van 8 juni 2017 blijkt dat hij onvoldoende op de hoogte was van de afspraken tussen Ardesch en Van Kuilenburg. Uit volgende mails van de advocaat blijkt dat Ardesch op een later moment (toen duidelijk werd dat de onderhandelingen niet tot een oplossing hadden geleid), alsnog een onafhankelijk feitenonderzoek wenste. Vanzelfsprekend bepleit een advocaat datgene wat zijn cliënt wenst. Dit was echter niet conform de afspraak van 7 juni 2017. Er is ook correspondentie van de gemeente-advocaat die het tegendeel bewijst. Uit de minnelijke onderhandeling bleek dat partijen (financieel) ver uit elkaar lagen. Om die reden is er voor gekozen om de gerechtelijke procedure te continueren zodat de rechter (als zijnde een onafhankelijke partij) een oordeel kon geven over de kwestie. Dit was conform de afspraken van 7 juni 2017. Ook de heer Ardesch heeft hier dus mee ingestemd. Dit volgt uit de email van Van Kuilenburg van 8 juni 2017.

Vraag 7. Op 13 februari 2020 heeft de heer Ardesch een brief gestuurd naar B&W. Die brief is door de huidige klachtencommissaris op 3 maart 2020 afgedaan en niet door het college. De huidige klachtencommissaris heeft geen mandaat om brieven en klachten gericht aan het college zelfstandig af te doen.

Wat maakt dat de huidige klachtencommissaris toch zelfstandig de brief heeft afgedaan die gericht was aan het college?

Reactie college:

De klachtencommissaris heeft bij collegebesluit van 3 maart 2020 mandaat verkregen om de brief te versturen.

Waarom hebben B&W de brief zoals het hoort niet zelf afgedaan?

Reactie college:

Het college heeft bij besluit van 3 maart 2020 besloten om de klachtencommissaris mandaat te verlenen het collegebesluit (klacht niet ontvankelijk) tot uitvoering te brengen.

De voormalige klachtencommissaris heeft de klacht, ondanks het zakelijk conflict, in behandeling genomen en waarom geeft de huidige klachtencommissaris aan dat niet te willen? Wat is het verschil?

Reactie college:

De voormalige klachtencommissaris heeft middels een snelle interventie (partijen om tafel, bieden van een luisterend oor) getracht een bijdrage te leveren aan oplossing voor het conflict. Na haar interventie en advies een onafhankelijk feitenonderzoek te laten doen naar de basis van het conflict is de klachtbehandeling beëindigd. Ook heeft zij verzoeker destijds aangeven dat inhoudelijke klachtbehandeling gedurende een juridisch proces – over dezelfde kwesties – geen wenselijk traject is.

De huidige klachtencommissaris heeft inhoudelijke klachtbehandeling niet plaats laten vinden omdat er sprake is van een juridisch dispuut is en er een juridisch traject liep. Na het indienen van een klacht hierover door verzoeker bij de Nationale ombudsman heeft de Nationale ombudsman klachtbehandeling ook beëindigd omdat de kern van de zaak een zakelijk conflict is tussen twee partijen waar de civiele rechter over oordeelt.

Enschede, 27 oktober 2020

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de loco-Burgemeester,

E.A. Smit

N. van den Berg